

Moció per fomentar la implantació de camins escolars segurs a Viladecans

Els camins escolars són itineraris segurs mitjançant la senyalització de les principals rutes d'accés als centres educatius perquè els nens i nenes puguin anar sols a l'escola, fomentant l'activitat física i l'autonomia personal. Els camins escolars contribueixen també a recuperar l'espai públic com a lloc de relació, de joc, d'aprenentatge, d'experiència i de convivència, amb la implicació i col·laboració de la resta d'usuaris de la via pública.

La iniciativa connecta amb la ciutat educadora que hauria de caracteritzar totes les polítiques públiques municipals, on es posa en valor la importància de l'educació en un sentit ampli i com a eix bàsic per al desenvolupament i la inclusió social. Una ciutat educadora és aquella que crida a la implicació i la participació ciutadana, que apel·la al civisme. Els camins escolars són un magnífic exponent d'aquesta metodologia per la necessària col·laboració dels teixits comercial i veïnal per on transcorren aquests trajectes.

Cal estudiar bé la procedència dels alumnes per mitjà d'enquestes als familiars i representants de les escoles, proposar possibles recorreguts i, un cop acordats, detectar els punts conflictius i consensuar actuacions per a solucionar-los.

En aquests trajectes cal pacificar el trànsit, prioritzar els vianants, ampliar voreres i senyalitzar correctament per tal que infants i adults identifiquin visualment de forma clara els camins escolars segurs. Cal guanyar la complicitat dels comerciants de la zona i d'altres agents socials de la ciutat per donar suport i seguretat als nens que utilitzin el camí. Per exemple, a través de logotips que identifiquin els comerços als aparadors com a establiments col·laboradors o de les eines de senyalització viària vertical i horitzontal.

Des d'una perspectiva més àmplia, els camins escolars formen part d'una estratègia educativa que fomenta l'educació en valors amb el respecte, la responsabilitat i la solidaritat al capdavant. Són una baula d'un projecte educatiu transversal, participatiu i de transformació de l'espai públic i dels hàbits de mobilitat on, d'una banda, es condicionen un conjunt d'itineraris còmodes, agradables i segurs per als infants i les seves famílies i, de l'altra, es

desenvolupen un conjunt d'accions pedagògiques i ciutadanes que busquen transformar l'entorn del barri en un espai amable. Amb sensibilització i conscienciació del conjunt de la comunitat (infants, pares/mares, mestres, veïns, institucions locals, comerciants, associacions de barri, etc.).

Es tracta d'una dinàmica cada vegada més estesa a Europa i institucions com la Generalitat de Catalunya o la Diputació de Barcelona la recomanen des de fa anys. Pels efectes positius en la salut dels nens, en la lluita contra el sedentarisme, en la mobilitat urbana, en la salut pública, perquè genera espais més nets, segurs i saludables. I perquè retorna el protagonisme als vianants després de dècades de donar prioritat a l'ús del vehicle privat.

Viladecans comptava amb 12.539 alumnes inscrits durant el curs 2016-2017, segons l'anuari estadístic de l'Ajuntament. Disposa actualment de quatre escoles bressol, set llars d'infants privades, onze escoles públiques, cinc col·legis concertats i sis instituts públics. Tots ells amb comunitats educatives preocupades per la contínua millora tant dels projectes curriculars que esdevenen en horari lectiu, com d'aquells projectes comunitaris que estan i es desenvolupen fora l'horari escolar o inclús fora les parets dels centres.

Campanyes com la de "cap&peus" o els projectes de pacificació del trànsit com són les zones 30 amb la prioritització de la bicicleta i/o el vianant fan dels entorns escolars espais molt més segurs. Però cal un compromís que va més enllà. És evident que hi ha encara molt camí per recórrer. De fet la ciutat acull fins avui una única experiència de camí escolar previst en el Pla de Mobilitat Urbana aprovat el 2016, el document fa un anàlisi dels trajectes principals, detecta diversos problemes i planteja propostes per millorar la seguretat i comoditat dels escolars d'aquesta escola. En el programa d'actuacions del Pla de Mobilitat es preveia establir les directrius per al disseny dels entorns escolars, amb prioritat mitjana i amb un calendari d'implantació on la fase 3 superava el 2018, que s'aniran desenvolupant en la mesura que es pugui.

A Viladecans, a partir del Pla d'Èxit Educatiu, i l'elaboració del pla individual de centre, el consistori juntament amb cada comunitat educativa elabora el que seran les prioritats i les línies principals de treball que es desenvoluparan conjuntament. És per això que cada escola, amb la seva comunitat educativa, haurà d'establir els compromisos per després ser avaluats bianualment.

Un projecte com el camí escolar segur és un compromís que supera la direcció d'un centre, és un pacte entre les famílies, l'AMPA, les entitats i els comerços del territori i tot el barri.

Per tot l'exposat anteriorment, els grups municipals d'ERC-AM, PSC i ICV-EUiA proposen al Ple de l'Ajuntament de Viladecans l'adopció dels següents acords:

1. Sempre que un centre educatiu de la ciutat prioritzi aquesta línia de treball dins del seu pla individual de centre a partir del Pla d'Èxit Educatiu, elaborarem conjuntament un estudi per a la implantació d'un camí escolar segur cap a l'escola, atenent als criteris abans esmentats.
2. Introduir la formació a les AMPA sobre camins escolars segurs per tal de que valorin la possibilitat de treballar amb aquest projecte i ser corresponsables en la dinàmica de reduir en número de cotxes a les portes de les escoles.
3. Compartir les conclusions d'aquest estudi amb els grups municipals, els agents socials com les AMPA, les associacions de veïns i les associacions de comerciants, per tal que la proposta tècnica compti amb el màxim consens.
4. Donar trasllat d'aquests acords al Departament d'Ensenyament tenint en compte que el pla individual de centre dins del Pla d'Èxit Educatiu es consensua amb la Generalitat, a la Diputació de Barcelona, als consells escolars de les escoles i instituts de Viladecans, a les AAVV, a les associacions de comerciants i als representants de tots els consells de districte.

Viladecans, juliol del 2018